

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., féltre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Nyílt tér: soronként 20 fill.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő!
Kéziratokat nem adunk vissza.

Legyen r. t. város Fogaras.

A fogarasi nagyközség előljárósága f. hó 29-ére plakátokon népgyűlést hívott össze a Lauritsch szálló nagytermében d. u. 3 órára. A népgyűlésen nagyon kevesen vettek részt, már úgy véve a dolgot, hogy Fogarasnak van 6450 lakosa s abból mindössze 200-an vettek részt ezen az összejövetelen, melynek tárgya pedig nem volt kevesebb, mint: „Fogarasnak rendezett tanácsu várossá való átalakítása

A népgyűlést Rauch István községi főbíró nyitotta meg, mely után felállott: Szentpály Gyula főjegyző s az alább közölt hiteles adatokkal bizonyította be községünk átalakulásának jogosultságát. A kitűnően kidolgozott adatokért a népgyűlés Szentpályt megőljenezte.

Rauch főbíró, elnök ezután hozzászólásra hívta fel a jelenlévőket, mire: dr. Turcu János köz- és váltó ügyvéd állott föl román nyelven fejtegette annak hátrányait s nem javasolja, hogy Fogaras átalakuljon. Hozzá szólottak még e tárgyhöz: Gagyai Jenő, Peia János, Kovács János és Borsai Rezső egyben-másban skrupulózisuknak adván kifejezést.

Eltekintve azonban mindezekről — a

kitett ívet nagyon sokan irták alá s ezt a f. hó 30-án tartott községi képviselői közgyűlésen is egyhangulag elfogadták; így tehát most már mi sem áll utjában annak, hogy Fogarastól rendezett tanácsu város legyen. Viribus unitis azt kívánjuk: hogy legyen.

A rendezett tanácsu város ügyében is tartottak népgyűlést és képviselőtestületi ülést. Mindkét ülés már másodizben összegyűjtötte — juttatta kifejezésre a többség aláírását. Szentpály főjegyző előadása minden idevaló polgárt eléggé meggyőzött arról, hogy a nehéz munkáról a különböző városok adatainak összeállításával, a számítások előkészítésével a polgároknak hü képet rajzolt, a mely bizonyosság arra, hogy a rendezett tanácsu város elérésével nagy haladás utjára lépünk.

Fogaras polgárai és adófizetői maradjanak tehát állhatatosak és ne engedjék magukat félrevezetni azon 3, 4 és semmi esetre sem több tagból álló ellenzéktől.

Ez a néhány ember, aki most egyszerűen a nép jótévéjé akarja magát feltolni, nemkülönb, mint azok, akik eddig minden haladásnak utját állották és jóakaró tanácsukkal szegény városunknak csak bűt és semmi örömet nem szereztek.

Szentpály Gyula községi főjegyző

tervezete ez ügyben a melyet a népgyűlésen nagy tetszés mellett felolvasott, a következő:

Legutóbb, mintegy 2 éve indult meg újból a mozgalom a polgárság körében, hogy Fogaras rendezett tanácsu város legyen. A „Fogaras és Vidéke“ helyi organumunk ez ügyben fáradhatatlan buzgó tevékenységet fejtett ki, amit el kell ismernünk.

A polgárság egyrésze a várossá alakulással járó fokozottabb közterhek viselésétől való félelmében az átalakulást és fejlődést ellenezte.

Hasonló városok szervezete, háztartása és ügyvitelének tanulmányozása folytán arra a meggyőződésre jutottam, hogy az „ördög nem olyan fekete, mint ahogyan festik“, t. i. hogy az átalakulással járó terhek ép úgy, mint más városoknál, nálunk sem mondhatók elviselhetetleneknek, sőt oly előnyökkel jár az átalakulás, hogy az elől el nem zárkozhatunk.

Ha tehát valaha volt reményünk a városi szervezet elérésére, úgy bizo-

T Á R C A

A kis hajó.

Üvöltve tombol a vihar
Kies vidék felett,
Zúgó folyam hullámain
Egy kis hajó lebeg.

Fehér ruhába öltözött
Szelid vonású nő,
Ül a hajóban -- szóvalán --
Az arca szenvedő.

A szél ledér játékot űz
Szép barna fűrtivel,
A kis fiu a zord szelet
Kacagva üzi el.

Könny borítja a nő szemét
Majd busan fölzkog:
„Óh nagy Isten, ha nem segítsz
Hajónk merülni fog.“

De im izmos karok szelik
A bösz folyam vizét:
„Bízzál Édes! — kiált a férj —
A jó Isten segít.“

Jön az apa és homlokon
Csókolta kis fiát,
Az ég mosolygva kíséri
A jó apa szavát.

Nem zúg tovább úgy a vihar
A szél lecsöndesül,
Az arcokon az égi hit
Szelid derüje ül.

Vígan halad a kis hajó
A biztos rév felé.
Lám a hatalmas jó Isten
Igy megvédelmezé.

Bodnár Józsefné.

A kurucok csizmái.

— A „Fogaras és Vidéke“ számára —
Irtta: Gagyai Jenő.
(Folytatás és vége.)

Kezd a vidék is élénkülni. A hegyoldalon kecskék, juhok legelésznek; egy-egy görbén nőtt fatörzsön hajmeresztő ügyességgel mászik fel a kecske a zöld lombhoz, kapna elég fűvet a földön, de ha neki jobban tetszik a nehezebben elérhető. A pásztortüti kürtöt csavar a lehántott fakéregből, a másik mogyorót tör a fogával s dühösen köpi a fanyar zöld héját; még nem igen van bele. Az uton egy-egy szamar baktat lefelé; két oldalt magasra rakott dézsák közt bóbiskol a gazdája. Viszi Zalathnára a készítményét, gabonáért, hagymáért becsérelni. Olyan békés az egész táj, mintha nem is sejtene, hogy fél napi járásra adáz dühvel gyilkolja egymást egy csomó ember, akik addig sohasem is látták egymást.

Délre bevergődik a két vándor Abrudbányára a kis város lakóinak egyik fele

Sirolin

Minthogy értéktelen utóanyagok is kerülnek, kérem mindegyik „Roche“ csomagjából.

Tüdőbetegségek, hurutok, szárazköhögés, skrofulózis, influenza

ellen szüntelenen tanak és orvos által javasolt eljárva.

Minthogy értéktelen utóanyagok is kerülnek, kérem mindegyik „Roche“ csomagjából.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sv.)

„Roche“

Minthogy értéktelen utóanyagok is kerülnek, kérem mindegyik „Roche“ csomagjából.

nyára most van a legtöbb s hiszem, hogy a jelenlegi hazafias nemzeti kormány nem fog ezen kívánságunk elől elzárkózni.

Fogaras, a jelenlegi nagyközség az 1876. évi szabad királyi és önálló törvényhatósági jogú város volt. Közvetlen a miniszteriumokkal levelezett és ügyeit nem két közbeeső hatóság — a járási főszolgabíró és a vármegyei alispán továbbította. Az ily közvetlenebb érintkezés egy város fejlődésére mindenestre nagyon sok előnnyel jár.

Az 1876. évi XX. t.-c. különféle okokból 47 törvényhatósági jogú város — köztük Fogarasnak is — önállóságát megszüntette s kimondta, hogy ezen városok a rendezett tanácsú városok állásába helyeztessenek, — még pedig oly hozzáadással, hogy ezek közül a szabad királyi városok címüket jövőben is megtartják. Fogaras község egész idáig szintén szabad királyi város volt, ami az akkori időkből hátramaradt okmányokon és kezelési könyveken most is látható.

Különböző, de főleg személyes torzsalkodások következtében, amely az akkori városi vezetőség ellen irányult, a városi törvényhatósági bizottság előterjesztést tett a kormányhoz, hogy még rendezett tanácsú várossá sem óhajtanak visszafejlődni, hanem egyszerűen a községi szervezetet kívánják.

Az 1877-ik évben aztán a hires fejedelmi székhely és önálló törvényhatósági jogú szabad királyi város Fo-

garas, egyszerre községi szervezetté süllyedt.

Ez a nagy visszaesés meg is látszott két évtizeden keresztül Fogaras község belszervezetében és fejlődésében.

A közelmúlt pár év alatt azonban minden szabadon gondolkozó polgára a községnek kezdte belátni, hogy Fogaras község, mint községi szervezet nem képes kielégíteni az igényeket.

Igen helyesen fejtegeti Echen Gyula „közigazgatásunk általános reformja” c. művében, hogy „a községi lakosok életviszonyai egyszerűek, magasabb igények és hivatás nélkül valók s ugyanezért kell a szervezetnek is ezen egyszerű életviszonyokhoz és igényekhez simulnia. Habár a községi életben nyilvánuló életközösség, mely közös céloknak közös erővel való ellátását jelenti és feltételezi, nagy eredmények kivívására alkalmas, — a községi önkormányzat jogának még sem szabad tullepnie azon határokat, melyeket számára a helyi viszonyok méretei kijelölnek. Az adóügy, állategészségügy, katonaiügyek, a népoktatás terén teljesítendő funkciók, a tűzrendészeti ügyek ellátása, a toloncügy, a cselédügyekben követendő némely eljárás, a gyámi és gondnoksági ügyekben való teendő, községi bírászkodás, közlekedési és iparügyek, a polgári anyakönyvvezetés — szegényügy és még egyebek; mindezen sokoldalú teendőket egybevéve ezeknek ellátása oly nagy körültekintést és szaktudást igényel, hogy a községi közigazgatás szakszerű és korrekt vezetése nem nélkülözheti az ügyek

élén oly közegnek jelenlétét, kinek képzettsége és megbízhatósága megfelelő garanciát nyújt.”

A községek s így Fogaras község is alá vannak rendelve a járásoknak. „A járás a vármegye közigazgatásának oly alárendelt szerve, mely a területén levő községek és községi körök felett a törvényekben megszabott funkciókat teljesíti, azok felett felügyeletet és ellenőrzést gyakorol és hatósága területén eljár a vármegye által reábizottak pontos végrehajtásában. A járásban hiába kerestük tehát az önkormányzati szervnek kidomborodó egyéniségét — mert sem a járás területének életviszonyai, sem az azokat szabályozó törvény nem ruhazza fel a közigazgatási járást oly feladatokkal, melyekben az önkormányzati helyi életnek lényegét felismerhetnők.”

Pl. Fogaras község össze nem hasonlítható a fogarasi járás többi községeivel — mert különösen amint hangsúlyoztam előbb is, az utóbbi időben oly szép fejlődésnek indult, hogy dicsekvés nélkül elmondhatjuk, miszerint intézményeiben és kormányzati szellemében fel kell találnunk a magasabb kulturális és közgazdasági fejlődésnek összes feltételeit, biztosítékait — ennél fogva bátran és nyíltan kimondhatjuk, hogy a rendezett tanácsú városoktól megkövetelt kötelezettségek teljesítésére és helyes szellemi vezetésére alkalmasnak és képesnek tartjuk.

Fogaras nagyközség megyeszékhely, ezzel nagyon sok kisebb rendezett

abból áll, hogy aranyat és vagy mos, a másik fele meg megveszi és kereskedik vele.

Egy darab szántóföldjük sincs ma sem; kertekben tormelnek egy kis hagymát, tököt, salátát. A káposzta már nem terem meg, azt úgy hordják messziről a gabonával, gyümölcseivel együtt. Így hordták a posztót fehérműt, csizmát is nem régiben Fehérvárról, Enyedről, Tordáról, Kolozsvárról. Hanem egyszer betoppant ide, hogy hogy nem egy csizmadia legény vagy husz eszendeje: Kolozsvárról jött. A legszebb munkát állította ki remekbe, még sem vették fel a kolozsvári mesterek a céhbe. Merthogy hársártos, meg hogy a kupát még jobban forgatja, mint a dikicset. S ekkor ez a legény iszonyu bosszút esküdött Kolozsvárnak; összeszedte szerszámait s egy abrudi aranypor-csempészhez szegődve elvetődött ide. S azóta az abrudiak nem járnak csizmáért idegenbe.

Pál Mátét követték többen is, lassankint mesteremberek árja lepte el a rendetlen sziklafészket s Pál Máté ma büszkén

uéli műhelye ablakából a székely templom nagy fekete feliratát: „Ad hunorem Artius Dei“ az egy isten tiszteletére.

Ehez a mesterhez állított be a két kuruc. A kancsal nagy kerülgetéssel elmondta hogy ők már megunták a tábort életet, szeretnének békés mesterségökhöz visszatérni a csizmakészítéshez. Hallották mester uram nagy hírét idegenben is, azért jöttek ide, meg hogy itt béke van, nem kell labanc-támadástól félni. Másképen elmentek volna inkább Kolozsvárra, mert ott lesz munka elég; jövő hónapban bevonul a fejedelem önagysága Erdélybe s palotás ifjainak ott vesz ötven pár csizmát.

De ekkor már felugrott a kis padról a csizmadia is. „Micsoda! Kolozsvárt vesz csizmát? a kolozsvári tolvajoktól? Nem azt, még én élek!” S eszeveszetten nyargalt ki a házból. A kancsal mindjárt otthonosan megtelepedett egy háromlábú széken, s nagy lelki nyugalommal kezdte a hadnagy csizmáját foltozni. Az alatt pedig Pál Máté

végignyargalta Abrud csizmadiait, tacsacsba gyűjtötte őket, előadta, hogy a fejedelem azoktól a kolozsvári csalóktól akar csizmát venni, mit gondol majd az erdélyi mesterekről, ha azok megcsalják, s addig lelkesedett a kupaktanács, míg egyhangulag elhatározták, hogy ők az abrudbányai mesterek, készítenek remekbe ötven pár csizmát, be is viszik kolozsvárra a nagyságos fejedelemnek és ingyen felajánlják hódolatuk jeléül. Az „ingyen“ szóra egypáran nagyon megdöglött huzogatták a bajuszokat, de az elnök megnyugtatta őket, hogy olyankor mindig többet kap az ember, mintha pénzért árulna.

És megkezdődött a lázas munka a kis bányavárosban; a bányászok el nem tudták képzelni, mi ütött a mestereikbe, hogy csupa rámás, ropogós csizmát gyártanak éjjel-nappal, hisz ők, a vevők csak puhaszaru sima lábbelit viselnek.

Pál Máté pedig minden este nyugodt önérzettel tette le a kalapácsot, árt. Végre

FERENCZ JOZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

tanácsu város nem dicsekedhetik, helyben van főispánja, alispánja. Még ez évben fel lesz állítva a kir. pénzügyigazgatóság, amiért mondhatom évtizedek óta küzdünk. S ha a közigazgatás általános rendezésére, a vármegyék kikerekítésére gondolunk s mindezeket elveszíteni nem akarjuk, lehetetlen önkormányzati szervünk megerősítése iránti lépések megtételétől tartózkodnunk.

Az utolsó évtized vívmányai az állami főgimnázium felállítása, az új Olt-híd vámmmentessége, az építendő kórház, a villamosvilágítás, az aszfaltozás, közvágóhid stb. stb., amely közhasznú intézmények mindenképpen Fogaras községnek is szerep jutott, sőt némelyikénél jókora anyagi áldozatot is hozott és dacára ennek háztartásában úgy gazdálkodott és a fejlett viszonyokhoz képest újabb bevételi forrásokról is gondoskodott, hogy a terhek elviselhetőbbek legyenek. Ezen és hasonló közintézmények fejlesztésében meg nem állhatunk, azokat tovább kell fejlesztenünk és újak létesítéséről kell gondoskodnunk, hogy a fejlődés folytán a fokozottabb igényeket kielégíthessük.

Fogaras község ha rendezett tanácsu város lesz — hivatásának megfelelően szélesebb alapon nyugvó önkormányzati joggal ruháztatik fel, amellet azonban némely vonatkozásokban megtartaná a szerves összeköttetést a vármegyével, mint közvetlen felettes felügyelő hatósággal szemben.

(Folyt. köv.)

Vármegyei közgyűlés.

Fogarasvármegye törvényhatósága f. é. május hó 28-án tartotta meg rendes tavaszi közgyűlését. Aggodó kíváncsisággal néztek elébe a jelzett napon megtartandó vármegyei közgyűlésnek, hogy mi lesz? Feszült hangulat uralkodott a vármegye központjában, mely fokozódni látszott az egyes fővárosi lapok, a fogarasi viszonyokat tárgyaló közleményeinek hatása alatt. Az egybehívott vármegyei közgyűlésen a román nemzetiségi tagok szokatlanul nagyobb számban jelentek meg, mely körülményből előre lehetett következtetni, hogy hevesebb viták kerülnek napirendre az elmúlt képviselőválasztás izgalmaiból kifolyólag.

Bauszner Guidó vármegyei főispán távolléte miatt, Belle Sándor vármegyei alispán elnökölt a közgyűlésen. Meleghangú beszéddel nyitotta meg a közgyűlést. Megnyitó beszédében különösen hangsúlyozta azon ellentéteket, melyek a közelmúltban megtartott országgyűlési képviselőválasztás folyamán a vármegye közönségét alkotó egyes nemzetiségek között kiélesedtek. Mint a vármegye első tisztviselője és alispánja kívánatosnak, sőt szükségesnek látja, hogy az itt uralkodó politikai hangulat és párt-szenvedély szűnjék meg és helyébe az igazi egyetértés, a vármegye közönségének összműködése lépjen, az egyedüli kelleke és alapja Fogarasvármegye kulturális és gazdasági előrehaladásának. Sulyt fektetett továbbá arra is, hogy az itt élő nemzetiségek, különösen egymásra vannak utalva, úgy a politikai, mint társadalmi életben. A közös erő és akarat boldogíthatja ezt a vármegyét. Kéri a megjelent törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy szokott higgadsággal és tapintattal vegyék tárgyalás alá a vármegye ügyeit.

Derék alispánunknak rendkívüli ügyes vezetése és elnöklete, valamint tapintatos magatartása megakadályozta a közgyűlésre várható ugynevezett „forradalmat.”

Alispánunknak köszönhetjük tehát, hogy lecsillapította felizgatott kedélyét a különböző nemzetiségeknek, amelyek a választási mozgalmakból kifolyólag ez alkalommal akarták haragjukat, mérgöket kitölteni.

Tapintatosan és szépen hangsúlyozta az ülés megnyitásánál, hogy az eddigi békés és egyöntetű eljárást ne zavarják meg.

Civódástszító, semminemű hungulatnak nem engedett alkalmat a kitörésre, ezáltal az eleve zavargónak tervezett, heves ülésnek életét vette.

Ezután tudomásul adja a közgyűlésnek, hogy Bauszner Guidó, vármegyénk főispánja, táviratilag megkereste és azon óhajának adott kifejezést, hogy táviratának tartalmát a közgyűléssel is közölje. E távirati megkeresésben vármegyénk főispánja az alispánt, illetve a vármegye közönségét arról értesíti, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök, pénzügyminiszterrel folytatott tárgyalások során „sikerült kieszközölnie, hogy a pénzügyigazgatásnak Fogarason való felállítására ennek az évről kezdődően megkezdődött folyamán a vármegye közönségét alkotó egyes nemzetiségek között kiélesedtek. Mint a vármegye első tisztviselője és alispánja kívánatosnak, sőt szükségesnek látja, hogy az itt uralkodó politikai hangulat és párt-szenvedély szűnjék meg és helyébe az igazi egyetértés, a vármegye közönségének összműködése lépjen, az egyedüli kelleke és alapja Fogarasvármegye kulturális és gazdasági előrehaladásának. Sulyt fektetett továbbá arra is, hogy az itt élő nemzetiségek, különösen egymásra vannak utalva, úgy a politikai, mint társadalmi életben. A közös erő és akarat boldogíthatja ezt a vármegyét. Kéri a megjelent törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy szokott higgadsággal és tapintattal vegyék tárgyalás alá a vármegye ügyeit.

Derék alispánunknak rendkívüli ügyes vezetése és elnöklete, valamint tapintatos magatartása megakadályozta a közgyűlésre várható ugynevezett „forradalmat.”

Ugyanezen távirati értesítésben szó van arról is, hogy Fogaras nagyközségnek rendezett tanácsu várossá történendő átalakulása tárgyában közbejárt Gr. Andrássy Gyula belügyminiszternél is. Azonban ezen ügy kedvező elintézése attól függ, hogy a nagyközség képviselőtestülete meg tudjon azon követelményeknek felelni, melyeket még gr. Tisza István volt miniszterelnök és belügyminiszter, főispáni felterjesztés alapján a vármegye alispánjával közölt. Ezért felkéri a vármegye alispánját, hogy a nagyközségi képviselőtestületnek a községekről szóló 1886. XXII. t.-c. 151. §-ában körülírt rendelkezéseknek megfelelő előmunkálatait, hat nap alatt címére terjessze fel.

Az 1905. évi vármegyei közgyűlésre vonatkozó alispáni jelentés tárgyalását megelőzőleg dr. Garoiu Miklós zernesti ügyvéd, bizottsági tag szólalt föl. Beszédében arra

20 esztendő múlva bosszút állhat a kolozsvári céhen, a hová őt nem vették be.

Végre eljött a nagy nap; egy hat lovas társzékér ernyője alatt lógott az ötven fejedelmi csizma, a szekérfenek tele volt eladásra szánt egyéb munkával s három csizmadia és két legény boldogan ültek arabos és ételes tarisnyák közt. Reszkess Kolozsvár!

Pál Máténak kissé elrontotta ugyan a kedvét, hogy leghasználatóbb embere, a kancsal eltűnt. Előző nap összeveszték a másik új legénnyel s ez az erdőig zavarta egy bőrhásító késsel, azóta nyoma veszett. Így hát nélkülük indultak el. Az ostor pattogott, a csizmák vidáman himbálóztak, az emberek még vidámabban húztak egyet-egyét a kulacsból; a nap is boldogan sütött, mintha örülne a hegyvidékiek diadalának. Egyszerre Zalathnán alól, mintha a föld szülte volna őket, egy csapat fegyveres ember ragadta meg a kantárt s egyikük kivont karddal állt a sátor után, fejszével fegyverkező csizmadiák elé: „kik vagytok?” „Abrudbányai nemes polgárok, csizmát viszünk a nagyságos fejedelemnek Kolozsvárra”, vágott vissza hetykén Pál uram.

Akkor épen jókor jöttünk, — nyugtatta meg a hadnagy, — mi a fejedelem vitézei vagyunk, minket küldött, hogy vegyük át a csizmákat. Majd bevisszük mi szépen Kolozsvárra.

A csizmadiák fogcsikorgatva kíséreltek meg egy rohamot a kurucok ellen, de csak azt nyerték, hogy a legelő rohanót úgy vágta fejbe a hadnagy, hogy mindjárt összeesett. A többi futásnak eredt, a székelyek pedig diadalmasan akasztották le a remekbe készült ingyen csizmákat. A tegnapi két verekedő pedig, a kancsal és társa buzgón keresték ki a külön magoknak mértékre vart pár csizmáit.

Felesleges talán mondani is, hogy a kancsal vezette utba Gálffy uramékat a másik pedig nem futott el a csizmadiákkal.

Minden jól ment volna, ha tulságos nagy áldomást nem ittak volna a potya csizmára. De az áldomás akkora volt, hogy messze elment a hire, még a Radvánszky kincstárnok uram ő kegyelme fülébe is eljutott. Hogy mit szolt hozzá, nem tudjuk, de megvan a székely hadnagy felelete az az említett levél; szól ekképen:

Nagy jó Uramnak kegyelmednek alázatos szolgálja Gálffy Mózes székely hadnagy a nagyságos fejedelem hü katonája. Füleinkbe juta, hogy némely alávaló emberektől azzal vádoltatnánk nagy jó Uram kegyelmed előtt, hogy a csizmákra küldött 100 rhénus forintokat istentelen mulatozása közt ellittuk volna és azután csizmákat raboltunk volna némimű becsületes csizmadia mesterektől, kiknek is egyike orvul meg is öletett volna. Hogy mily alávaló hazugság és elleneinknek

álnok alattomoskodása az egész, bizonyágra egész Abrudbánya városa, hol is az említett csizmadia mesternek palam et publice egész nap beszélték volna már régóta, hogy ők e nap fejedelem szegény vitézeinek ingyen készítenének csizmákat. A meghalt jámbor csizmadia mester pedig egy szökött oláh jobbágy által öletteték meg, ki is lólopásban is bűnösnek találtatván, nemes Torda város felakasztatá. Mi pedig a csizmák átvétele után örömmünkben áldomást ivánk.

Mint nagy jó Uramnak kegyelmednek, mint bizalmas jó Uramnak többszörösen irám, vala nagy harci készségünk, de nem vala csizmánk, sem érte való pénzünk, de még nem vala csizmánk, most pedig vagyon csizmánk, következőképen nem lehet érte való pénzünk; mert azt nagy jó Uram kegyelmed sem kívánhatja, hogy a szegény székely katonának egyszerre harci nagy készsége, új csizmája és pénze is legyen.

Melyek után bizodalmas jó uramat arra kérom, hogy amaz álnok hazudozó emberekkel meritusan elbánni és őket alattomos beszédjökért megintetni ne terheltecsék, maradok nagy jó Uramnak kegyelmednek jó alázatos szolgálja: Gálffy Mózes hadnagy és társai, a nagys. fejedelem vitéz székely katonái.

kérte a megjelent törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy a vármegye alispánjának a vármegye érdekében kifejtett tevékeny és páratlan munkásságáért bizalmat szavazzanak. Erre a közgyűlés dr. Garoiu Miklósnak hosszabb beszédben kifejtett javaslatára a bizalmat egyhangulag megszavazta, reá térve az alispáni évi jelentés tárgyalására. Az alispáni évi jelentés tárgyalásánál elsőnek dr. Sancha János ügyvéd, bizottsági tag jelentkezett szólásra. Nem annyira a vármegye 1905. évi közigazgatási állapotára vonatkozó alispáni jelentés érdekelte, mint inkább a múlt hónapban lezajlott országgyűlési képviselőválasztás.

Élesen fakadt ki aziránt, hogy a magyarok, illetve a függetlenségi pártiak micsoda „garázdálkodást vittek végbe” és mennyire veszélyeztették a személy- és vagyonbiztonságot. Végezetül a legkedvesebb témájára tért át, hogy a románság a vármegyei tisztikarban nem megfelelő és helyes arányban van képviselve. S így tovább . . . Szóval mint azelőtt, úgy a mostani közgyűlésen is ismételtén megfutotta ismeretes periferiáját. Ugy tudjuk, hogy valamikor ő is a vármegyei tisztikar létszámához tartozott. Ha annyira elégedetlen a románság jelenlegi képviselésével, vajjon miért nem maradt meg benne? Ugy látszik nem elég rózsásnak látta a közhivatalnoki pályát.

Nem feladatunk beszédjét élesebb kiritra tárgyává tenni, mert remekül megfelelt rá Váró Béni kir. tanfelügyelő, bizottsági tag. Dr. Sancha János ügyvéd beszédjének ismert két pontjára utalt. Az egyik, hogy a magyarság veszélyeztette volna a lakosság személy és vagyonbiztonságát. Ha itt-ott megtörtént is meggondolatlan és éretlen tettesek részéről egy-két utcai csiny, az még nem jogosítja fel Dr. Sancha János bizottsági tagot arra, hogy ezzel a magyarságot olybá tüntesse fel, mintha terrorizálta volna az egész környezetet, vagy megzavarta volna a lakosság nyugalmát. Az ablak és holmi cimtábla töréseket ép úgy követhették el a románok, mint a magyarok. Egyébként a rendet főtartani a hatóság kötelessége lett volna. Továbbá, hogy nem meg felelő és helyes arányban látja a románságot a vármegyei tisztikarban, beszédjének e másik pontjára is frappáns feleletet kapott. Mert, — mint Váró Béni kimutatta — Fogaras vármegye tisztán és kizárólag állami javadalmazásból tartja fenn magát. Nincsenek oly alapjai, melyekkel csak részben is hozzájárulhatna a tisztviselők fizetéséhez. A tisztviselők segéd, kezelő, altiszt és szolgaszemélyzet összes járandóságait a magyar állam fedezi. A vármegye minden szükségletéről a magyar állam gondoskodik olyannyira, hogy még az irodai szükségletekre és egyéb felszerelésekre is a pénzt ő adja. Meggyőzőn láthatók ezen adatok a vármegyének évenkénti összeállított költségvetési előirányzatában. De nemcsak a vármegyei tisztviselők fizetései lesznek az állami javadalmazás terhére folyósítva, hanem ugyanez vonatkozik részben a községi és körjegyzők fizetésére is, melyet újabban a magyar állam, igazán nehéz pénzügyi viszonyok között, a mai illetményekkel valószínűleg meg. Következnek a papok és a tanítók, a kiket az állam támogat tetemes államsegélyek árán. Mondhatni, hogy jóval többet áldoz a magyar állam Fogaras vármegye érdekeiért, mint a székhely és magyar vármegyék javáért. Ott van a Székely Udvarhely vármegye,

ahol a magyar állam oly nagy gondot aligha fordít a javadalmazásra, mint Fogaras vármegyében. Részben megyei alapokkal, részben pedig a jóval szegényebb sorsu nép viseli a közigazgatás terheit és kiadásait. Közigazgatási beosztását szemügyre véve csak három járása van, holott úgy területileg mint népesség tekintetében valamivel nagyobb Fogaras vármegyénél, ahol négy szolgabírói járás van. E meggyőző hazafias beszéd élénk tetszést aratott és mint egy éles borotva egyszerre ketté vágta a háborgó kedélyek hullámszámát. Majd Fleischer Sámuel, ág. ev. lelkész, bizottsági tag heves kifakadással kelt ki azon visszaélések miatt, melyeket a tisztviselők, ugyancsak a közelmúltban lefolyt országgyűlési képviselő választás alatt követtek el. (!) Erre az elnöklő alispán erélyes hangon figyelmeztette, hogy kizárólag a tárgysorozatban foglalt alispáni jelentés tárgyalásának keretén belül maradjon meg. Utána megszólalt Dr. Serbán Miklós országgyűlési képviselő is. Beszélt a fogarasiak függetlenségi politikájáról. Beszédjébe belehozta a tisztviselőket is. Hogyan és mikor lettek függetlenségiékké! Valami hasonlatot is mondott a békákról. Ugy látszik ez mind az alispán jelentés tárgyalásához tartozott szerinte, vagy talán itt akarta kiadni a képviselőházban el mondandó alkotmánypárti szűzbeszéd nemzetiségi részét? Valószínű, hogy az esedi lápon történt meg az a nevezetes béka história.

A beszédek egész özönével vette kezdetét a május 28-iki vármegyei közgyűlés. Politikai menydörgéseknek nevezhetők az elhangzott beszédek. Villámlásuk azonban nagyon sokat megvilágított. Azok a barátságos és inkább humoros színezetű szavak, melyek a sok beszéd végén Nagy Lázár, ny. járásbíró bizottsági tag részéről elhangzottak, aligha fognak békét teremteni, vagy legalább annak megvalósítását a közeljövőbe helyezni. Fogaras vármegyének egész teste három felé oszlik majd és ha a közel fekvő állapotokból jóslhatni lehet, hát megkezdődik az erősek és gyengék közötti harc.

(Folytatása következik.)

Iparosaink jövője.

Valahányszor csak az alkalom kínálja, mindig megragadjuk a tollat, hogy iparosainkról, s ezek helyzetéről, jövőjéről írjunk, mert végzetlenül szeretnénk azt, ha még egyszer s az után mind örökre: a magyar ipar föllendülne Fogarason, amelynek hajdan olyan virágzó ipara volt, hogy széles e hazában emlegették. Most a magyar ipar pártolásáról beszélnek mindenfelé az országban. Gyűléseken magántársaságokban, hírlapokban mindenütt arról folyik a szó, arról cikkeznek, hogy milyen jó volna az, ha Magyarországnak is volna külön ipara!

Eddig is elég szó volt erről a témáról. Itt ott fel is buzdultak, a magyar ipar azonban még most is csak kezdetleges állapotban van, mert az a pár ember, aki a mozgó szerepet kezébe vette, szegény ember volt, a nagy töke mind kiment a külföldre és a külföldi gyáripár nagy produktuma, olcsóságával

a szegény és általában a magyar iparos intelligenciája nem bírta sokáig a versenyt.

Mind ez ideig azért nem volt képes a magyar ipar fejlődésnek indulni. A vagyonos osztály pénzének külföldre való importálása és a magyar iparos intelligenciája volt a mélyre ható oka annak, hogy a magyar iparos nem tudott vagyonban terjeszkedni, gyárakat létesíteni. Ehhez a főbenjáró okokhoz csatlakozott még az is hogy a magyar középosztály vakon követte a mágnes osztályt, fiaiból ki jogászt, ki hivalkodót nevelt s a kinek mód adatott ahhoz, hogy fiainak földet, pénzt adjon, az egy sem engedte fiait ipar pályára, hanem gazdának nevelte, a hol szenvedélyesen tombolt a kártya, az asszony, a lóversenyezés, a nagy uri passzióknak sokszor észszerűtlen és indokolatlan költsége.

Most a válság ideje alatt megdöbbenve látta a nemzet, hogy mennyi hivatalnok jelentkezett állás után. A hírlapok, maga a közvélemény mily erővel, mily perhoreszkáló szavakkal sietett megbélyegezni az embereket becstelenségükben és habár sokaknak számolniok kellett azzal, hogy a társaságok diszkvalifikálják őket, sokak nem meggyőződésből, nem hazafiaságból, vagy azért vállaltak szerepet, mert azt vélték, hogy hazájuknak szolgálatot tesznek, hanem azért vállalkoztak, mert diplomával a kezükben másképp nem tudtak érvényesülni.

Most, hogy vizsgálatokra készülnek fiaink, most, amikor újra megjelennek az évvégi értesítők és olvasni fogjuk az ifju emberek tanulmányainak a vergődését, újból hangoztatnunk kell, hogy a magyar ipar fejlődésében az fontos gátló akadály, hogy nálunk annyian a hivatalnoki pályákra tolokodnak. De mikor ezt konstatáljuk, eszünkbe jut az a momentum, mely szintén a válságnak egy érdekes eszköze volt s ez: a tulipán mozgalom!

Ne keressük a politikai okokat, mert azokkal nem is akarunk foglalkozni. Egy azonban bizonyos, hogy az ipari vállalatok felkarolására egy egész ország összetartó ereje szükséges és hogy eredményeket tud felmutatni, épen a tulipánmozgalom mutatja, mely itt Fogarason sehogy sem akar nagyobb mérvben megindulni és nyilatkozni.

Az iparpártolás eszméjének állandónak kell lennie és hogy állandó maradjon, a tőkepénzesek, a földes és mágnesuraknak ipari vállalatokat kell létesíteniök, kiknek hegyi birtokain az ipari gyártáshoz szükséges természeti erők maguktól ingyen kínálkoznak.

Mihelyt az arisztokrácia azzal a valószínű demokratikus szeretettel nézi az iparpártolás eszméjét: hogy iparpár-

tolásával a hazának, polgártársainak tesz szolgálatot, az ipar fellendül: fel pedig azért, mert az emberek megtalálják egymást, nem keresnek ellentéteket egymásnak s nem a megkülönböztetések áldástalan harcának szentelik az időt, hanem megkedveltetik a munkát, a mágnás osztály is látva a munka áldásait, ipari vállalatainknak szívesen adja a tőkét, mert annak kamatai jóval felülhaladják a föld jövedelmét.

A fogarasi iparosok kenyerét már most kell biztosítani, mert hihető, hogy az új korszak új alakulását jelenti az iparnak is. Az lesz az igazi ipar pártolás, ha az iparnak is ép, egész embert nevelünk. Ez a rendszer többet ér, mint a nagyhangú „szószátyárkodás.

-y

A tanonc.

(Folytatás.)

A tanoncok jó nevelésében azonban maguknak a mestereknek és a segédeknek is részt kell venniük. Mert valamint a népiskola, ép úgy tanonciskolánk is csak félmunkát végezhetnek a nevelés terén, ha a család, illetve a mesterek és segédek is az iskolákat nem támogatják.

Ime tehát, hogy milyen jelentőségteljes, nemes feladat hárulik e tekintetben a tisztelt mester- és segédtestületre.

Kevésbé nehéz feladat rájuk nézve, akik reggeltől estig nehéz munkát végeznek és így vajmi kevés időt fordíthatnak a nevelési szempontokra is.

Azonban nem kell elfelejteni azon körülményt, hogyha az említett két érdemes ipartestület felhasznál minden adott alkalmat arra, hogy a tanoncokat a jóra, a nemesre és hasznosra oktassák, rávezessék; első sorban maguk veszik ezen eljárásuknak a hasznát.

Mert a jól nevelt, a becsületet tudó, szorgalmas tanonc már éppen jó magaviseleténél fogva teljes erőből fog igyekezni, hogy a t. mesterek és segédek kedvében járjanak és hogy kenyéradójuknak mentől több hasznot hajtsanak.

Erre nézve t. iparosaink már éppen a jövő iparos generáció haladása és boldogulása érdekében kevésbé többet tartoznak tenni. És ha végre eljövend azon idő is, hogy a tanonciskolákba — tisztelet a kivételeknek — elsőrendű boldogulási tényezőt lássanak és azt jobban pártolják, akkor meg lesz a feltétel arra nézve, hogy a tanonc-sereget helyes irányba nevelve lássuk.

A tanonciskolák oktatása a jelenlegi tantervben megállapított tananyagkereten belül mozog. És e tekintetben olyan szerencsés helyzetben vannak, hogy a használatban levő tankönyvek a célnak legmegfelelőbb módon vannak megszerkesztve.

Ott van pl. Mártonfi M. és Trájtler K. a tanonciskolák I-ső osztálya számára írt Magyar Olvasókönyvük. Első részében helyesírási, nyelvyahorlási és fogalmazási gyakorlatokat tartalmaz.

Ezen gyakorlatok megszerkesztése, tar-

talma valódi gyöngy. Mulasztást követnének el, hogyha azokat mielőtt megírnók, nem magyaráznánk meg.

Mindegyik mondatocskájából rá lehet vezetni a tanoncokat a helyes észfejlés mellett az erkölcsi világ megismerésére.

Az olvasatásra szánt gyakorlatok pedig a legmegfelelőbbek. Be van mutatva iparunk multja, jelene. Be van mutatva az előrehaladt idegen ipar. Benne foglaltatnak hazai történelmünk korszakot alkotó nagyjaink. Megismerteti a tanoncokat az oly égetően szükséges közegészségügyi követelményekkel is végül bevezeti őket a népmese és irodalom birodalmába is, hogy ezzel a benne foglalt közirncset mintegy betetőzze.

S emellett mondatszerkezete olyan folyékony és a tanoncok értelméhez van megírva, hogy maga a tankönyv szelleme és könnyen megérthető stílusa is vonzza a tanoncokat az iskolába.

És ha az ilyen olvasmányok tárgyalása olyan valóban buzgó tanítók kezében van letéve, mint amilyen kezekben van a mi tanonciskolánknál, akkor csodás eredményt lehetne mindenütt elérni!

Tanonciskolánk többi tankönyvei is céluknak tökéletesen megfelelnek, mert azokat valóban elsőrendű szakférfiak írták. Amint látjuk tehát, a tanonciskolai tankönyvkérdés olyan szerencsésen van megoldva, hogy bármely hasonnemű külföldi tantermekkel nemcsak hogy kiálják a versenyt, hanem talán még fel is mulják azokat.

Gábor Dánlel.

(Folytatása következik.)

H I R E K.

Lapunk t. előfizetőinek, munkatársainak, és olvasóinak boldog pünkösdi ünnepeket kívánunk.

Tárgyalások az adóhivatal elhelyezése érdekében.

Arról értesültünk, hogy a helybeli m. kir. adóhivatal esetleges új elhelyezése nem fog olyan nagy nehézségbe ütközni, amint azt a mostani helyiség tulajdonosa remélte és ohajtotta. Nem pedig azért, mert határozott tudomásunk van arról, hogy a helybeli ev. ref. hitközség a Teleki utcában két tanítói lakás céljára megvett telken építendő adóhivatali helyiségre alkalmas épület terveit elkészítette és az épületet hosszabb bérletre följánlotta a brassói m. kir. pénzügyigazgatóságnak az adóhivatal részére.

E mellett ismeretes az is, hogy Peia följánlotta azon helyiségeket az adóhivatal számára a melyeket nála régebben elfoglalt és följánlotta a helyiségnek a szükséghez képest leendő kibővítését.

Szó van a görög-utcai Szabó-féle házról is, mely csak az adóhivatal céljára igen alkalmas elhelyezésül szolgálna.

Valószínűleg dr. Motoknak is tudomása van ezekről s ha szükségesnek látja a 600 korona haszonbér emelésre vonatkozó követelését mérsékelni, módjában fog állani az arra illetékes brassói m. kir. pénzügyigazgatóságnak a helyek és helyiségek között való válogatás.

Reméljük is azt, hogy ugy a felek,

mint a hivatal tisztviselőinek érdekét szem előtt fogja tartani a válogatás közben. A hivatal alkalmas helye csak az lehet a melyik könnyen megtalálható és megközelíthető. A tisztviselők érdekében pedig elengedhetlen követelményeként állítandó föl a helyiségek tágas, világos és könnyen szellőztethető volta.

Tágasnak kell lennie, mert az adóhivatalt igen sok és sokféle ember látogatja s így a kis légtartalmu szobák levegője gyorsan megromlik. A tisztviselők érdekében is megkövetelhetjük az állam részéről, hogy a lélek- és testtől munkájuk mellett a hivatal helyiségük levegője ne legyen biztosan ölt mérég. Ugyanezen szempontok követelik a hivatali szobák jól szellőzhető és világos voltát, ugyanazok felelnek meg a felek érdekének.

Nem hallgathatjuk el azon megjegyzésünket, hogy az adóhivatal költözése esetén dr. Motok nem fog köszönetet mondani azon jó akaróinak a kik arról biztosították, hogy az adóhivatal számára Fogarason nem lehet más alkalmas helyiséget találni s arra való tekintettel a haszonbér túlzott emelésére sarkalták.

— **Személyi hírek.** Május hó 27-én városunkon keresztül utaztak harcászati teletszemle céljából pávai Vajna Albert tábornok kerületi parancsnok 10 honvéd törzstiszttel Zernestre. Schedles Ferenc cs. és kir. altábornagy a 16-iki gyalog hadoszt. parancsnoka szemle tartás végett f. hó 30-án városunkba érkezett s mindent rendbe találván 31-én elutazott.

— **Helyreigazítás.** A függetlenségi párt által készített: „Memorandumban“, melyet egy deputáció vitt fel a belügyminiszterhez, többek között az is olvasható, hogy: „a községekben levő állami iskolák tanítói is oláhok.“ Erre vonatkozólag a helybeli kir. tanfelügyelőségtől a következő rektifikációt kaptuk, ugyanis: „a tizenyolc állami tanító közül csak öt román.“ Ezt a hitelesség kedvéért célszerűnek találtuk közre adni.

— **Komfirmációk.** Áldozócsütörtökön ment végbe, megható egyházi ünnepség keretében az ev. ref. templomban a komfirmáció. Ezuttal szokatlan nagyszámban jelentek meg az ifju növendékek 67-en, ami ilyen kis egyháznál nagyon szép szám. A templomot zsufolásig megtöltő közönség hallgatta végig a megható vallásos ünnepélyt, amely déli egy óráig tartott, a növendékek nagyszáma miatt. Az ifju egyháztagok nagyon szép jelét adták készülségök, komolyságuk és áhitatuknak.

— **Kir. Kuriai ítélet.** Már 3 éve annak, hogy Dán Gyula fogarasi gör. keleti esperest 10000 koronán felüli okirathamisítás és sikasztás büntette miatt a csendőrség elfogta és a brassói kir. törvényszéknek átadta. Az elsőfoku bíróság Dánt bűncselekményeit 75 esetben állapította meg s ezért 5 évi fegyházra és 5 évi hivatalvesztésre ítélte. A kir. Curia az elsőfoku bíróság ítéletén annyit változtatott, hogy Dán büntetését 4 évi fegyházra szállította le. Egyebekben a büntetés nemeit és a hivatalvesztést helyben hagyta. Ezen ítélettel Dán Gyula a társadalom teréről végképpen letűnt.

— **Szkioptikon előadást rendeznek** f. hó első hetében a Lauritsch

Eredeti magyar gyártmányu **Tulipán jelvények** Thierfeld Dávid könyvkereskedésében kaphatók. Darabja kor. 1, 2 és 3.

szálló nagytermében Bozóky Imre és Dimény Olivér polgártársaink, amely előadásra hazafias közönségünk érdeklődését és figyelmét előre is felhívjuk. A képek, mintegy 180 drb. az 1848-49-iki szabadságharc s a francia forradalomból vannak véve. Az itt előadandó képek teljesen ismeretlenek. A képekhez szükséges szöveget Wagner Adolf áll. el. isk. tanító szerkesztette, a melyet ő maga fog előadni. A tisztajövedelem 25%-a a helybeli függetlenségi kör javára lesz fordítva. Helyárak: I - III. sor 1 K 60 fill., III - VI. sor 1 K 20 fill., VI - VIII. sor 1 Kor., Állóhely 80 fill., Deák- és katonajegy 60 fill., Karzat 40 fillér. Jegyeket előre lehet váltani Thierfeld Dávid könyvkereskedésében.

— Nagy tűz. F. hó elsején d. u. 1/5 órakor tűzilárma zavarta meg Fogaras lakóit. Az emberek ijedten szaladoztak ide-oda, míg biztosat tudhattak az égés helyéről. A vasuti állomás mentén fekvő fűrészgár gyulladt ki és ellenállhatatlan erővel dühöngött a sok száraz fanemű között a rettentő elem. Egész délután és egész éjjel égett, bár a tűzoltók és a gyári munkások mindent elkövettek ellene. A tűznek még lapunk zártakor sincs vége és így annak okáról és lefolyásáról részletes tudósítást, csak jövő számunkban hozhatunk.

— Növendék hangverseny. A minden évben szokásos növendék hangversenyt, azaz jobban mondva, vizsga előadást május 26-án tartotta meg Popp Helén zongoratanárnő a növendékeivel. Ezen kis hangverseny műsorát az előzőknél is gazdagabban és hatásosabban állította össze a kiváló és lelkes tanítónő. Az egész előadás igazolta azt a gondos szeretetet, amellyel Popp Helén a növendékeivel foglalkozik. A növendékek dícséretes ambícióval oldották meg föladatukat, úgy, hogy a szép számú közönségnek igazán nagyon kedves, élvezetes délutánt szereztek. Az előadást Nagy Margit és Albrich Ottó nyitották meg Drabelli „Alla turca“-jával, melyet igen csinosan adtak elő. Ugyiszintén kedvesen játszották el ügyesen megválasztott darabjaikat: Parászka Irén, Rosenberger Irén, Dánbel Lujzi, Neumann Fáni, Barbát György, Wenk Ilona és Rosenberger Oszkár. A két utóbbi különösen kivált Moszkowski spanyol táncával, melyet geniálisan adtak elő. Ezután már a nagyobbak mutatták be tudományukat. Turcu Zseni igen szépen adta elő Muresiánu 3 kis román potpowriját. Szilágyi Ilona Kratochirljun keringőjével, a „Princesse Elisabeth“-tel és Krausz Paula Kéler Béla Magyar Vigjáték nyitányával vívott ki sok tapsot. Rövid szünet után a második részt Bánus Margit nyitotta meg, szépen előadva Mihály póétikus darabját, az „Erdélyi Pásztorhangok“-at. Ezután Czinege Margit játszott. Jobban, hatásosabban nem is lehetett volna már Brahms „Magyar tánc“-át előadni, mint azt ő interpretálta. A műsor legvonzóbb számainak egyike Schulhoff: „Carneval de Vence“-e volt melyben Krausz Ida és Fülöp Aranka teljes fényében ragyogtatták meleg, érzésteljes, póétikus, és izléses játékukat. A tapsvihar megszüntével Fülöp Aranka Chopintól egy „Impromtu“-t adott elő. Eleven, kedves és biztos játékkal méltán érdemelte ki a hallgatóság nagy tetszését. Igen jól

álta meg a helyét Lesmann Ella. Mendelssohn gyönyörű „Rodean Capricioso“-jában, melyet nagy genialitással, készséggel és melegséggel adott elő, nem győzött a hallgatóság eléggé gyönyörködni. A kitűnően sikerült hangverseny koronája Liszt 14. magyar rhapsódiája volt, melyet a legjobb növendék, Krausz Ida művészileg interpretált. A lelkesedést, melyet bájos, finom, ritmikus, hatásos és magyaros játékkal kivivott, lehetetlen leírni. Valósággal beopta magát a szívekbe a gyönyörű melódiákkal vitte, ragadta magával a hallgatóságot. A Krausz Ida és Lesmann Ella által igen szépen előadott nyitány „Oberon“-ból zárta be a remekül sikerült előadást. A közönség osztatlan elismerésben részesítette az ügybuzgó tanárnőt aki Fogarason osztatlan elismerést, szeretetet vívott ki magának kitűnő tanítói tudásával és lelkiismeretességével és az ambíciós növendékeket, kiknek kívánjuk, haladjanak ezután is a megkezdett uton, hogy szeretett tanárnőjük mindig büszke lehessen rájuk és örömet lelhesse bennök!

— Tűz. Ludisoron a napokban tűz támadt két gyermek gondatlansága következtében, az egyiket: Motos Mironnak hívják. Négy csűr, borju, disznó lett a tűz áldozatává.

— A szász templom órája. F. hó 29-én este 9 órakor hallgatjuk, figyeljük az óraütést, tizenkettőt számoltunk meg a szász templom óráján. Tizenkét órakor figyelmesen számoljuk, hát uram fia: negyvenyolcat ütött. Lám, lám mire volt jó a követválasztás Fogarason, még a szászok órája is negyvenyolcas lett, amit idővel talán majd ők is követni fognak?!

— Megőrült. Sonán a napokban egy Jonasku János nevű ember — ismeretlen okokból — megőrült. Lakásra zárták el a szerencsétlent, de ő az ablakot kitörvén elszaladt a világba. Még mind ez ideig nem udták elfogni.

— Nagy fejtörést okoz a fogarasi képviselőválasztás alkalmából kifolyólag a Mikszáth-párti főkorteseknek az a körülmény, hogy képviselőjük teljes biztonsággal és légmentesen elzárkózott a fogarasiak elől. Mint értesültünk, a főkortések zsebében néhány ezer koronáról szóló számla nyughatatlankodik, de nem tud tulajdonképeni gazdájához jutni amennyiben az a fogarásról jövő levelet nem fogadja el, íróját még kevésbé! Még a legfőbb kortések egyikét is kizárta lakásából. A függetlenségi párt tehát bátran nevezhet a felsült és póruljárt hetvenkedők kudarcán.

— Legújabb gyógymód. A szenvedő emberiségre kiválóan üdvösnek bizonyult egy új gyógymód, mely fényes gyógyeredményei által a legfelsőbb és legjobb körök bizalmát megnyerte és ma már mint legbiztosabb és leghathatósabb gyógymód van elismerve. A már ezrekre menő gyógyult mint lelkes apostol terjeszti a kezelést, mely kellemes, egyszerű és hivatásbeli zavarokkal nem jár, míg eredményeiben tökéletesebb mint bármely fűdő vagy más kezelés. Egész sor beteg van a mi vidékünkön is kik görvélykór, csusz asztma, idült gyomor-szivese-ideg- és borbajban éveken át szenvedtek és csakis ezen gyógymód alkalmazása által lettek egészségesek. Ezen gyógymód: a vérgyógyítás (hemopatía), melynek megalapítója és egyedüli mávelője Dr. Kovács J. budapesti orvos. Kiért bámulatos eredményei legfényesebben igazolják tudományos hitelét. Néha a legválságosabb betegeket hozott rövid idő alatt tartósan rendbe. Dr. Kovácsnak Budapesten V. Váci körut 18. I.

em. van egy e célra szolgáló rendelő intézete, hol naponta fogad betegeket. Mindazoknak, kik a fent felsorolt bajok egyikében szenvednek, igaz szívvél ajánlhatjuk, hogy ezen a mi vidékünkön is elismert, hírneves szaktudóshoz forduljanak, mielőtt valamely gyógyfürdőbe mennének. Ezáltal sok költséget és időt takaríthatnak meg maguknak.

— A hatóság figyelmébe. Több adófizető polgár fölkért bennünket, hogy tegyük ki azt a lapba, ha már a község csakugyan aszfaltot az ő zsebükre s ez által emeli a pótdót, hát azt az aszfaltotást úgy csináltassák már, hogy ne álljon meg a víz büzhödten az aszfaltjárók mellett mint most, hanem úgy aszfaltotassanak, hogy a víz szépen, rendesen lefolyhassék, tehát egy kis csatorna félét is csinálhassanak az aszfalt mellé.

— Emberi csontok a Ferenc József téren. Most, hogy a villamosok a saját céljaikra árkot ásnak a Ferenc József téren, a csákány, meg a kapa érdekes leleteket dob ki a fölszínre a föld gyomrából: emberi csontokat! Megjegyzendő hajdan itt volt a református templom s abban az időben az emberek szerettek közvetlen az urárnya alá temetkezni, hát ha nem kárhoznak el olyan könnyen s nem jutnak a pokolba. Szegény halottak! Most hol azelőtt az enyészet, a zord pusztulás birodalma volt ott az élet, legjobban pezseg járuak-kelnek az élők a halottak felett s még a sirban sem hagyják ők nyugodni. Hja, hja! ilyen az élet! . . . „Vicem pro vice, reddem tibi care amice!“ mondja a latin, ami jó magyarsággal annyit jelent, hogy: „kölcson kenyér vissza jár.“ Majd a jövő generáció mi velünk is így fog elbánni!

— Mentő tanfolyam Zernesten. A mint mult heti számunkban közöltük, a kereskedelmi miniszter rendelete folytán a gyár és ipari munkások baleseténél nyújtandó első segélyről előadásokat tartanak a nagyobb gyártelepeken. Zernesten, mint tudósítónk jelenti, m. hó 26-án és 27-én tartott ilyen előadást dr. Körmöczy Emil, a budapesti önkéntes mentőegyesület orvosa, ki Donner Kornél segesvári kir. s. iparfelügyelő kíséretében odautazott. Az előadásokat a cellulosegyár és a Capony-féle papirgyár értelmesebb munkásai hallgatták végig, kik mindannyian a legnagyobb érdeklődést tanúsították e népszerűen tartott előadás iránt. És épen a könnyen megértető, kísérletekkel és példákkal illusztrált előadásnak köszönhető az a kedvező eredmény, hogy az ott egybegyűlt munkásoknak legnagyobb része elsajátította a sérült munkásnak az orvos megérkezéig nyújtandó első segélyt.

— Vizsgai táncestély Zernesten. Junius hó 3-án (pünkösöd első napján) este, a cellulosegyár cantinjának tánctermében tartja meg Izsák Ferenc brassói tánctanító a Zernesten tartott táncanfolyam befejező vizsgáját, melyre vendégeket és résztvevőket szívesen lát. Belépti díj: nőknek 1 kor., uraknak 1 kor 40 fillér, kíséreknek 60 fillér. A táncestély este 8 órakor veszi kezdetét.

— Lopás. Boér Péter ótöháni tanítónak távolléte alatt f. hó 24-én ismeretlen tettes az ajtaját betörte és onnan 300 korona készpénzt ellopott. Káros később rájött, hogy az ismeretlen tettes Fogaras felé menekült, miért is utána jött, hol az esetet a rendőrséggel közölte. A megindított nyomozás során Pripics György személyében a tettest a rendőrség kinyomozta és azt egyik bordélyház-

ban, hol nagyban mulatott, elfogta és a helyi csendőrségnek 296 korona 82 fillérrel együtt átadta.

— **Óra és lánc elveszés.** Folyó hó 9-én Persány és Sárkány közötti utvonalon egy uriember elvesztett egy „Moaré“ férfi-övet melyben benne volt egy lapos acélból készült „Laboner“ gyárból származó lapos óra, egy aranyozott láncsal együtt 48 korona értékben. A láncon egy kis medailonka és két szivecske van. Becsületes megtaláló felhívatik, hogy jelzett tárgyakat a fogarasi rendőrséghez szolgáltatassa be, hol megfelelő jutalomba fog részesülni.

— **Panasz.** Több panaszokdtak már szerkesztőségünkben, hogy esős idő esetén alig lehet kocsit találni az érkező vasutaknál az állomáson, holott szepidőben van 8—10 is. Fölhívjuk erre az anomáliára hatóságunk figyelmét, figyelmeztesse a fiakereseket, hogy ne csak a szép derűs napokban keressek föl az állomást, hanem ne legyenek ahhoz hűtlenek esős idő esetén sem. Ne tartassák a fiakeresek azt a rigmust, amely különben nagyon is igaz t. i.:

„Mig boldog vagy, sok tényérnyalót számlálsz“
De ha napodra köd ül, hordod a but egyedül:
Ez vers, de igaz!

— **Drágább lesz a levélbélyeg.** Egyelőre csak az osztrákok szidhatják emiatt a kormányukat, de ha az osztrák reformot esetleg nálunk is követnék, akkor majd mi is szidhatjuk az . . . osztrákot. Az ausztriai postások helyzetének javításához négy millió kell és emiatt a 10 fill. levél árát 12 fillérre emelik, de csak is Ausztriába. Így megtörténhetik az a furcsaság, hogy Bécestől-Prágáig drágább lesz a levél, mint Budapestig. Annak idején a 4 filléres lev. lapok árát is bécsi kezdeményezésre emelték fel 5 fillérre, félő hogy most is követni fogjuk a jó példát.

*Dr. Balázsovich Sándor
gyógyász*

Kossuth Ferenc

és számos előkelőség, valamint a leg-
hirnevesebb orvos-
tanárok kipróbál-
ták és legjobban
ajánlják

a székely havasi

INDASZESZ

(gyógyfű-sósorszeszt)

mint oly szert, mely a test fel-
frissítése, az izmok edzése és
rugékonyságára a legjobbnak
bizonyult. Kitűnő szer továbbá
csusz, köszvény, fejfájás, tagszag-
gatás és minden meghülésből eredő
bajok ellen. Kapható mindenütt
2 és 1 koronás üvegekben. Készíti
Balázsovich Sándor Korona-
gyógyszertára Sipsiszentgyörgy.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre és cikkekre nem válaszolunk.

B. J.-né Fogaras. Ime közöltük. Becses ígéretének beváltására kérve s azt várva, valamint a jóindulatról is megnyugtatta a hosszú hallgatás után szives munkásságát kérjük. Üdvözet!

B. J. Helyben. Köszönjük. Üdv!
Ruszkai. Lóko. Ugy látszik, hogy az efajta zsánerű dolgok jobban sikerülnek, mint a tárcák. Ime közöltük

L. L. Budapest. Nem találjuk megindokoltnak a küldemény közlését itten, úgy amint az be lett küldve. Jöjjön le szülőföldjére is és mutassa be személyesen szak-szerű és ügyes módszerét. Üdv!

Sz. Gy. Helyben. Magkaptuk, közöltük, köszönjük. Üdvözet!

Pünkösdkor. Ugy látszik, hogy nem szentelte meg ihletét a „szentlélek.“ Nem közölhető.

Jövel szentlélek! . . . No csak mihoz-zánk ne küldje, az efajta profétákra, pardon pocsétákra nincs szükségünk!

D. L. Helyben. Nyelvelni tud az igaz, de nem a proféták nyelvén, hiányzik belőle a mag: a szentlélek! . . . A papirkosárba került.

K. E. Helyben. Ugy-e bár jó volna Illés proféta lángzó szekerében ülni! Ön nagyon messze áll a költészettől. A muzsa Öntől fut, kerüli, hiába is zsarolja, nem ad semmit sem! Tegye le a dorombot s menjen kaszálni, kapálni.

C. L. Zernest. Jövő számunkban közöl-jük. A híreket megkaptuk. Üdv!

G. J. Fogaras. Megkaptuk, köszönjük.
V.-né J. L. Miskolc. A remek tárcát megkaptuk, köszönjük. Legközelebb sorát ejtjük.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

A szükség egyik fokelleke a
szép arcbőr.

Minden hölgynek módjában áll ezt
meszerezni,

a Földes-féle

Margit-Créme

csodás hatású arckenőcs használata
által.

A Margit créme egy rendkívül
finom, kellemes
síkosságu gyorsan felszívódó, kedves
illatú vegyszer, mely már az első
kísérlet alatt mintegy behizelgi ma-
gát; a bőrnek rögtön kellemes puha
bársonyszerű tapintatot ad, 19—20
nap alatt teljesen átalakítja a bőrt,
nyomtalanul eltüntet szeplőt, májfol-
tot és mindennemű bőrtisztatlanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen crémnek,
hogy a bőrt nem teszi zsiros tapin-
tatuvá, fenyessé, mint más kenőcs,
sőt ellenkezőleg, annak fényét, mint
a puder elveszi, minél fogva nappal
is alkalmazható. A bőrt táplálja, mi-
től az gyermeked üdeséget, tehetsé-
get, bársonyszerű puhaságot és kel-
lemes tapintatot nyer.

Leglényesebb előnye, hogy higányt,
ólmot nem tartalmaz és így teljesen
ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis té-
gelynek 1 korona.

Margit-szappan 70 fill., Margit-puder
K 1.20, Margit-fogpép 1 K, Aroviz 1 K.

Készíti: **Földes Kelemen**
gyógyszerész ARADON.

6 K. rendelések bérmentve küldetnek.

Kapható: 2—5
**Auner F. & Graeser F., Her-
mann P. J., Pildner Stein-
burg** gyógyszertárakban.

Hamisítványoktól óvakodjunk.

Utánzatoktól óvakodjunk.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGI

ETERNIT PALA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:

ETERNIT MŰVEK

HATSCHÉK LAJOS

BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33.

Kittűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olosó áron a

Brassói Portland-Cement-Gyár

BRASSÓBAN.

Fogarason kapható: Gebauer W., Schäl H. és Thierfeld L. urak kereskedésében.

Szám 3368—906. tlkvi sz.

Hirdetmény.

Felsőárpás községre nézve az 1892 XXIX. t.-c. éltelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás beterveztetvén, az azzal a felszólalással tétetik közzé, hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 17. §§-ai alapján ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. XVI. t.-c. 15. §-a pontjában foglalt kiegészítéseit is valamilyen az 1889. XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. b. pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis az 1906. december 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat, 2) hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ainak eseteiben ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit és a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásokat hat hónap alatt, vagyis 1906. december 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák, mert ezen meg nem hosszabítható záros határidő eltelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3) hogy mindazok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértse vélik ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzést sérelmesnek találják-e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket e telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1906. december 1-ső napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabítható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adnak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszer-

smind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Fogaras, 1906. május hó 3-án.

A kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság.

3-3 Bedó,
kir. albiró.

A fogarasi főtéren levő

„Lauritsch“ szálloda

az összes hozzátartozó szobákkal és a nagyteremmel f. vi szetp. hó 15-től

bérbe adatik.

Bővebb értekezés a tulajdonosnál:

Lauritsch Manó örökösseinél.

7-8

„Drei Eichenbräu.“

Nevezett sörnek fogarasi

főraktára:

WOLFF M. örökösseinél (Mexikó.)

10 üveg vételnél 1 üveg 28 fillér.

Mindennemű
fényképészeti cikkek

legjutányosabb áron

kaphatók:

Thierfeld Dávidkönyvkereskedésében,
FOGARASON.**Hirdetéseket**

felvesz

elapkiadóhivatala.

74
kitüntetés,
6
állami érem!

10,000
motór a legtelje-
sebb megelége-
désre szállítva.

Drezdai motógyár r.-t.

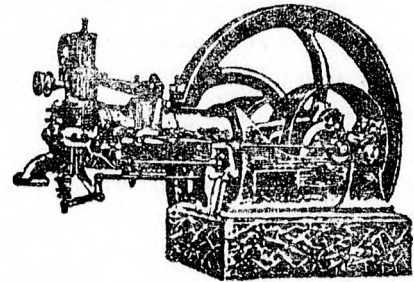
főkelepe:

GELLÉRT IGNAC és TÁRSA

Budapest, VI., Teréz-körút 41. szám.

Telefon 12—91.

BENZINMOTÓROK, légszuszmtórok,
nyersolajmotórok, szesz- (spiritus) motórok,
acetylen-motórok. **BENZINLOKOMOBILOK**
CSÉPLÉSRE.

Fontos újdonság! SZIVÓGÁZ-
MOTÓROK a legmodernebb és legteké-
tesebb, beigazoltan a legolcsóbb üzemet
nyujtó erőgépek. A drezdai szivógázmotór
faszénrel is kitűnően dolgozik.

A drezdai motór világszerte elis-
mert a leg-
kitűnőbb gyártmány. Kipróbált tökéletes
szerkezet. Válogatott legjobb anyagból a
legsolidabban és legpontosabban készítve.

Tartós! Sok évi használat után sem
szorul reparaturákra. Feltét-
lenül üzembiztos. Kezelése rendkívül egy-
szerű. Az üzemköltségek a legelőnyösebbek.

Drezdai motorok üzemben meg-
tekinthető
számtalan iparvállalatban és uradalmak
gazdasági üzemeinél: malmokban, téglá-
gyárakban, fagyógázgyárakban, faaprításnál,
vizemelő (szivattu) telepeken, gazdasági
takarmány-kamarákban, tejgazdaságokban,
cséplésnél stb. stb.

Teljes üzemberendezések (malmok, gaz-
dasági üzemek, közlőmű-szerkezetek stb.)
szakszerű szállítása.

Felvilágosítások és költségtervezetek
készséggel adnak. 9-10

Legmesszebb menő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!**Thierfeld Dávid****KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉSE**

Fogarason.

Ajánlja a következő, szinte új állapot-
bar, diszkótésben levő könyveket 40%
árengedménnyel:

Csokonai V. Mihály összes művei.
Arany János: János király;
Arany János: Szent-Iván éji álom.
Kiss József: összes költeményei.
Petőfi Sándor: összes költeményei.
Verne Gyula: összes munkái.

Mindennemű köny-
vek jutányos áron
kaphatók.

Bármely mű
eredeti árban
beszerezhető.

Egyetemes regénytárból igen sok jó
válogatott regény, továbbá a híres Klasszi-
kus Arany biblia Vasary Kolos herceg-
primás leírásával, 2 nagy diszpéldány Ó- és
Új testamentum, egész új, bolti ára K 300,
most megkapható részletfizetésre 120 K.-ért.

A most megjelenésben levő Kossuth
Lajos összes munkáira előfizetések 5 koro-
nás havi részletekben elfogadtatnak.